

E1000 ŽP & zdraví I

Globální environmentální výzvy a jejich řešení

ŽP, člověk a společnost - provázanost a vzájemné interakce

Michal Bittner, Ph.D.

Centrum RECETOX
Přírodovědecká fakulta
Masarykova univerzita
Brno, Česko

Environmentální krize - podoby

STŘEDA 25. ZÁŘÍ 2019 | SVÁTEK MÁ ZLATA | 18 °C | PŘEDPLATNÉ LN

Vyzkoušet Premium zdarma

PŘIHLÁSIT

LIDOVKY.cz

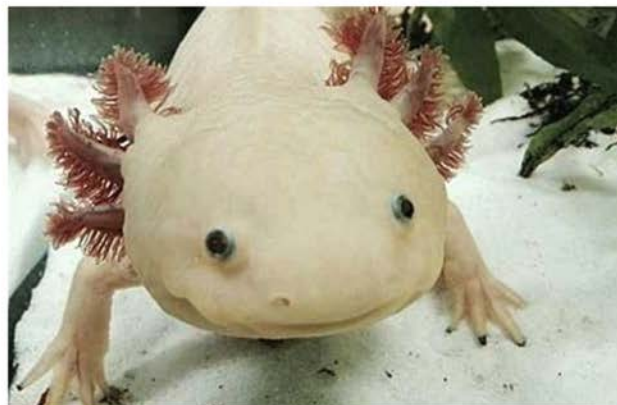
DOMOV SVĚT BYZNYS SPORT KULTURA CESTOVÁNÍ RELAX DESIGN DOBRÁ CHUŤ NÁZORY LIDÉ VIDEO SPECIÁLY DNEŠNÍ LN

20. LISTOPADU 2017 6:00. AKTUALIZOVÁNO 8:01 | LIDOVKY.CZ > ZPRÁVY > NOVINY

Lidstvo riskuje cestu do záhuby. 15 tisíc vědců varuje před zničením Země

Následuje článek:
Záznamy by měly posílit ochranu zdraví. Otázkou ale zůstává, kdo k nim bude mít přístup

Reklama

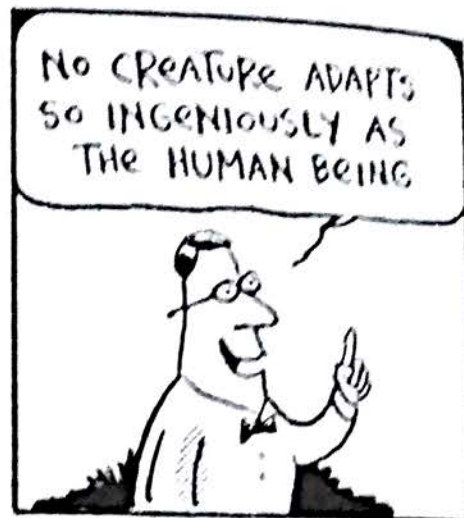
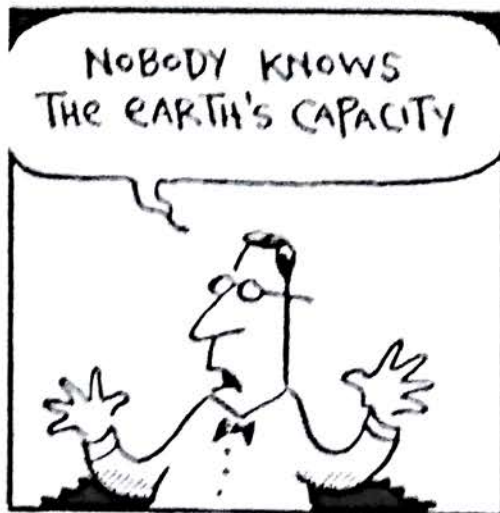
MEXICKÝ MLOK SPĚJE K VYHYNUTÍ. | FOTO: WIKIPEDIA.ORG

PRAHA Mexický [REDACTED], je zvláštní zvíře. V roce 1998 žilo v oblasti Xochimilco na jednom čtverečním kilometru 6000 [REDACTED]. Dnes jich kvůli znečištění žije na téže výměře 35... A jak teď uvedl časopis Nature, [REDACTED] spěje k vyhynutí. V Německu zase během 27 let zmizely tři čtvrtiny létajícího hmyzu, zjistili vědci.

To jsou jen příklady rychlých a neviditelných změn, jež planetě vnucuje člověk, takže se už hovoří o nové epoše: antropocénu.

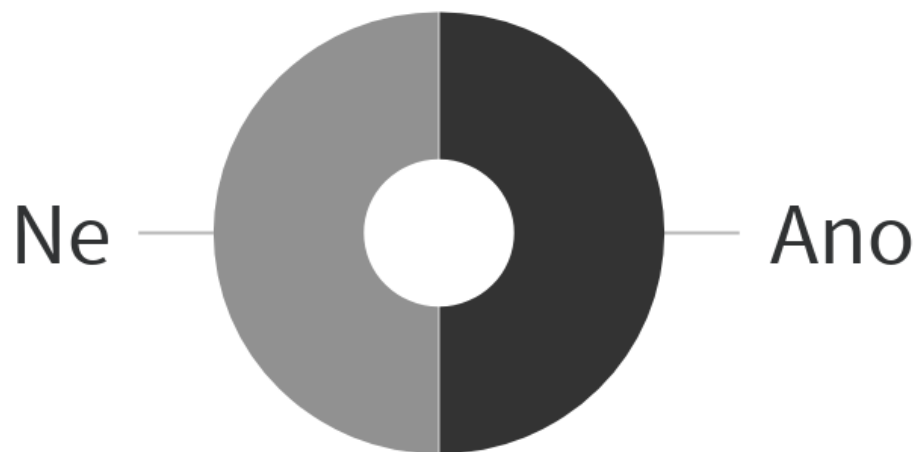

Jak se jmenuje zvíře na obrázku?

Setkali jste se s přístupem: "Není žádná environmentální krize, a až bude, tak se přizpůsobíme"?

Ano A Ne B

JULIAN L. SIMON

NEJVĚTŠÍ BOHATSTVÍ

- přírodní zdroje • znečištění životního prostředí •
- zásoby energie • populační růst •
- velikost obdělávané půdy • biodiverzita •

Materiální blahobyť lidstva se od nepaměti zlepšuje a není důvod, proč by tomu mělo být až do nedohledné budoucnosti jinak.

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

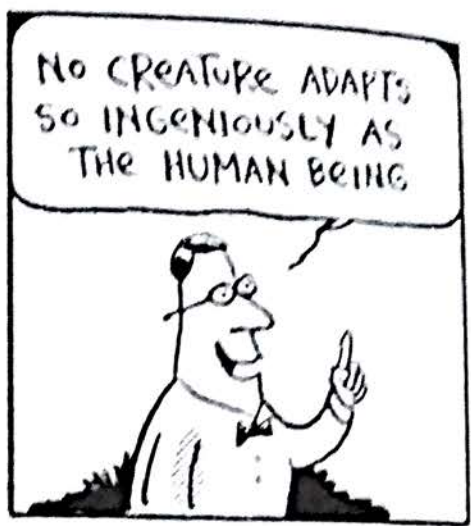
Václav Klaus

Modrá, nikoli zelená planeta

Co je ohroženo:
klima, nebo svoboda?

DOKOŘÁN

Jakých podob může environmentální krize nabývat?

Nobody has responded yet.

Hang tight! Responses are coming in.

Environmentální krize - podoby

Atlas of Our Changing Environment

Google

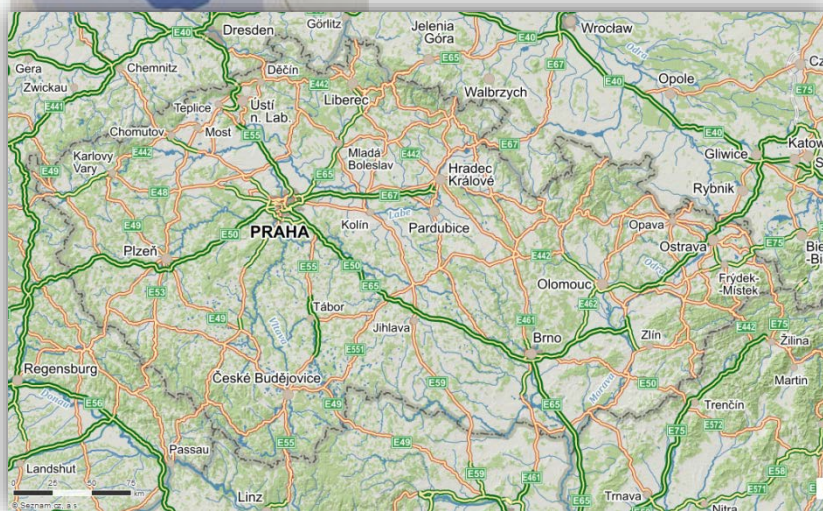
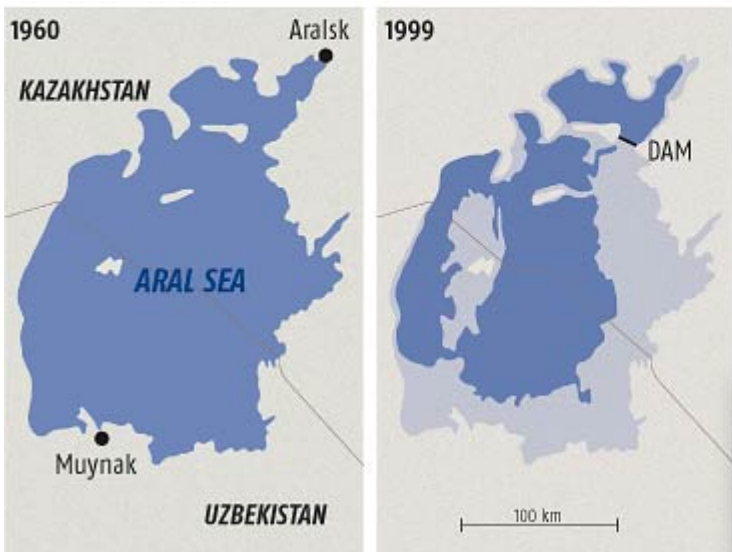
Navigation icons: Home, Street View, Full Screen, Refresh, and a close button (X). A progress bar shows '00:01'.

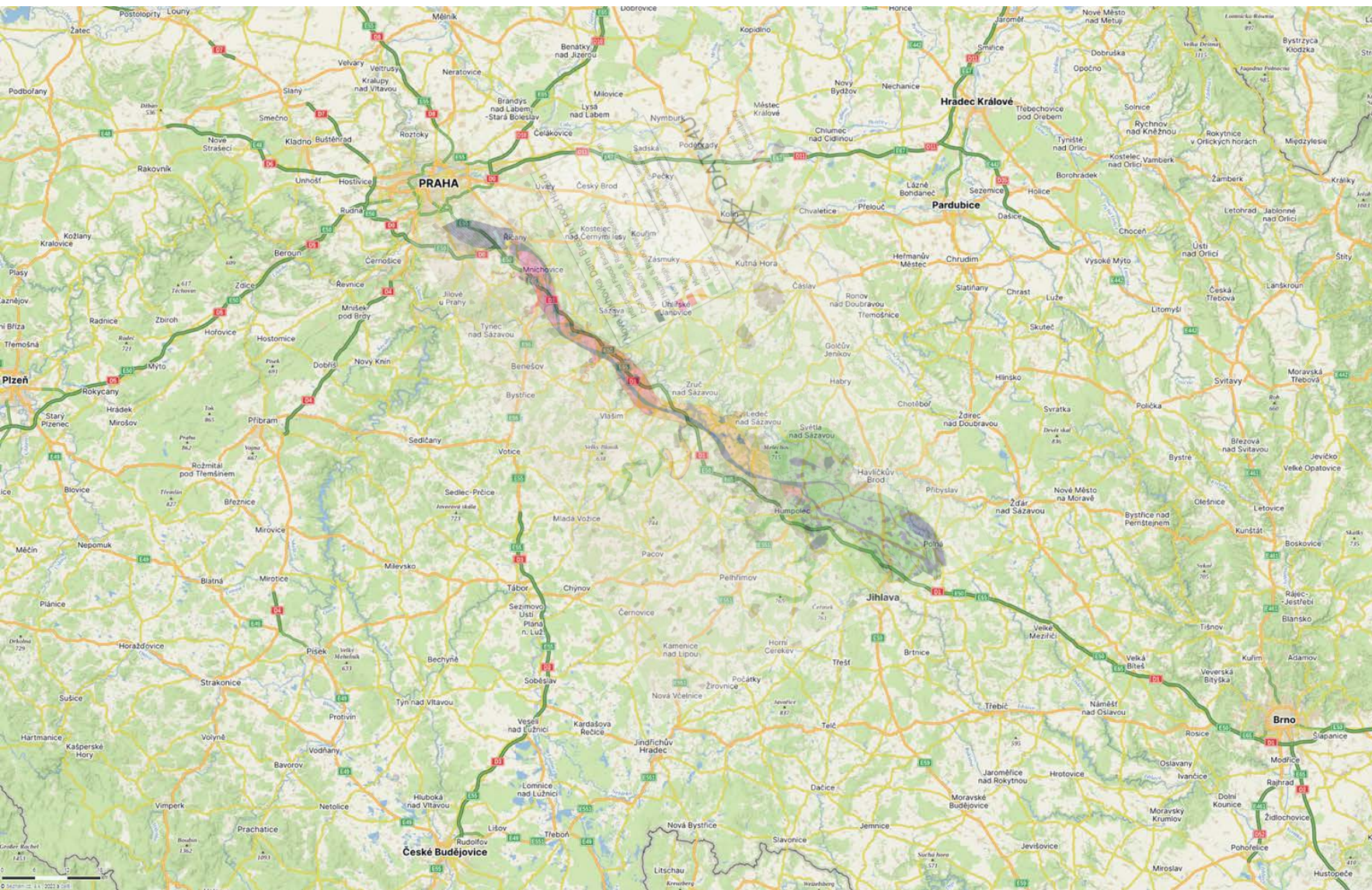
Image © 2008
Map © 2008 Google

Aralské Jezero

THE SHRINKING SEA

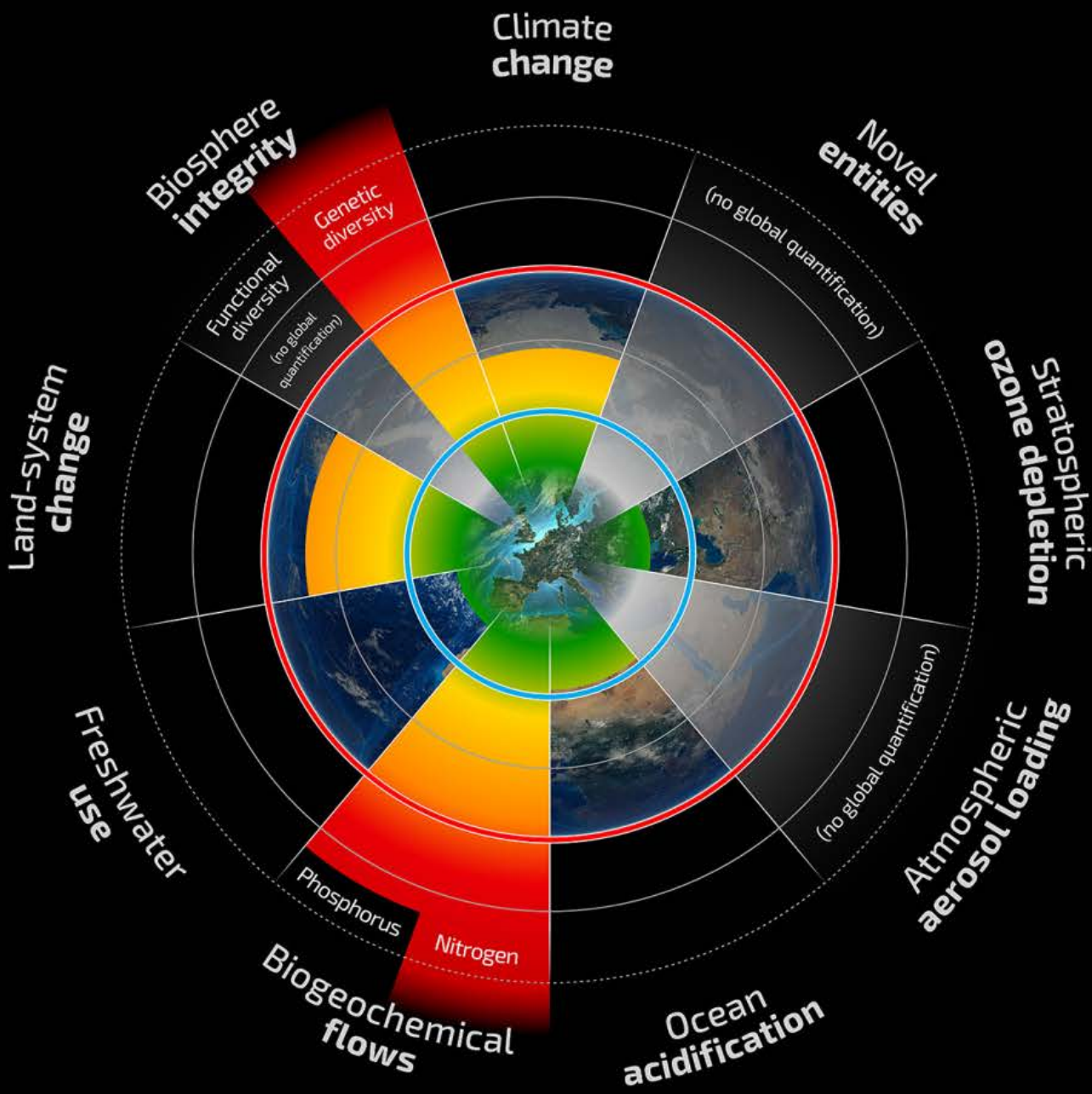
The changed shape of the Aral Sea since 1960

Planetary Boundaries

A safe operating space for humanity

- Beyond zone of uncertainty (high risk)
- In zone of uncertainty (increasing risk)
- Below boundary (safe)
- Boundary not yet quantified

Jakých podob mohou společenské krize nabývat?

Nobody has responded yet.

Hang tight! Responses are coming in.

Společenská krize - podoby

Kde je Sýrie?

Společenská krize - podoby

To se mi líbí

Žádné lodě s migranty do Evropy, ať žádají o azyl jinde, reaguje na Macrona Hamáček

 Jan Horák
24. 7. 2019 10:29

Ministr vnitra Jan Hamáček nevidí jako řešení migrační krize, aby si přistěhovalce rozebíraly země Evropské unie. Řekl to deníku Aktuálně.cz v reakci na rodící se dílčí dohodu, o které jednali v Paříži ministři zahraničí a vnitra členských států. Podle ní by si migranty zachráněné ve Středozemním moři přerozdělovaly právě země EU. Česko dlouhodobě podobné mechanismy odmítá.

Ministr vnitra Jan Hamáček nechce o migrantech v EU slyšet. | Foto: Radek Bartoniček

Varování OSN

Migranti v nebezpečí. Riziko, že zemřou na moři, roste

10.06.2019 06:00

SDÍLEJTE:

Riziko, že lodě, na kterých se migranti dostávají do Evropy ztroskotají ve Středozemním moři, a běženci zemřou, je teď nejvyšší od začátku migrační krize. Uvedla to OSN. Na vině je podle ní nedostatek lodí nevládních organizací, které v oblasti fungují jako záchranná plavidla, a rovněž eskalace konfliktu v Libyi.

"Jestliže brzy nezasáhneme, bude tam moře plné krve," uvedla mluvčí Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) v Itálii Carlotta Samiová.

Vzhledem k příznivým podmínkám, které teď na moři panují, se v nejbližší době tisíce lidí chystají opustit Libyi. Touto severoafrickou zemí už dlouho zmiňují boje a nyní se potýká i se záplavami, které způsobil silný déšť. Bez záchrannářských lodí se ale nejspíš dramaticky zvýší počet ztroskotaných plavidel, napsal britský list The Guardian

RELAX A ZÁBAVA

Gaur indický

Zlínská zoo získala nejmohutnější tury na světě

The Surge 2

Nová sci-fi bojovka přináší zážitek ve stylu Dark Souls série

SEDMICKA.CZ

Věra Martinová

Nerada experimentuje

Láska jako trám

Mottlová přiznala vztah s tímto krasavcem

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

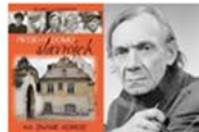
Soutěž

Vyhrajte knihu Nabarvené ptáče

Soutěž

Kde žily celebrity? Vyhrajte knihu Příběhy domů slavných

Proč se lidé vydávají na tak nebezpečnou a nejistou cestu?

Top

„Na začátku arabského jara v Egyptě lidé vyšli do ulic mimo jiné kvůli nedostatku chleba. Ten vznikl, když Číňané vykoupili všechnu pšenici. A Číňané vykoupili pšenici, neboť Čína za sebou měla neobvykle suché léto roku 2010. Stejně tak v Sýrii ve městech protestovali farmáři, kteří sem emigrovali ze severozápadu země. Emigrovali, protože je globální oteplování připravilo o obživu.“

The image shows a screenshot of a news article from the website E15.cz. The page header includes the logo 'E15.cz / Názory' and a currency indicator 'Kurz: 27.93'. The navigation menu features categories like 'Zprávy', 'Praha', 'Názory', 'Finance', and 'Média'. The article title is 'Timothy Snyder: Muslimský svět je první obětí změn klimatu. Přijdou další „Sýrie“'. Below the title, there is a short introductory text and a 'Rozhovor' (Interview) icon. A photograph of Timothy Snyder is displayed, showing him with his hands raised in a gesture. Below the photo, the date '12.10.2015 7:28' and social media sharing icons are visible. At the bottom, there is a small text block mentioning 'Do Prahy jste přijel převzít cenu Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97. Co pro Vás toto ocenění znamená?' and a note about the award's significance.

„Na začátku arabského jara v Egyptě lidé vyšli do ulic mimo jiné kvůli nedostatku chleba. Ten vznikl, když Číňané vykoupili všechnu pšenici. A Číňané vykoupili pšenici, neboť Čína za sebou měla neobvykle suché léto roku 2010. Stejně tak v Sýrii ve městech protestovali farmáři, kteří sem emigrovali ze severozápadu země. Emigrovali, protože je globální oteplování připravilo o obživu.“

HN: A v Turecku?

V Turecku nynější politická krize vznikla z toho, jak naložit s imigranty a jak se postavit ke kolapsu Sýrie. Obojí souvisí s proměnami životního prostředí.“

Timothy Snyder: Muslimský svět je první obětí změn klimatu. Přijdou další „Sýrie“

Světové velmoci svými chybami přispívají k tomu, aby lidstvo zapomnělo lekce, které mu udělil holocaust. Klimatické změny nahrávají tomu, aby se politici opět chopili myšlenky, že my jsme více než oni, varuje americký historik Timothy Snyder.

12.10.2015 7:28 | [Tisk](#) [G+](#) [D](#)

Do Prahy jste přijel převzít cenu Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97. Co pro Vás toto ocenění znamená?

Je to pro mě obzvláště velká pocta, protože tato cena vychází z tradice,

Pučisté v Turecku udělali chybu, že Erdoganovi nesebrali telefon, říká historik Snyder

Daniel Kovář - vedoucí kulturní rubriky 18. 7. 2016 00:00 (aktualizováno 02:16) Kultura 5

- Na ostravské diskusní fórum Meltingpot o víkendy přijel americký profesor historie na Yaleově univerzitě Timothy Snyder.
- V rozhovoru hovoří o tureckém pokusu o vojenský převrat a tvrdí, že události takzvaného arabského jara měly ekologické příčiny.
- "Podobné incidenty se budou opakovat, jestliže nezabráníme proměně Blízkého východu a severní Afriky v poušť," říká v rozhovoru.

Nesmet Colours of Ostrava byl americký historik Timothy Snyder. Debatoval s oběma jmeny s ministrem zahraničí Lubemírem Zorákem a moderátorkou Jitkou Zemanou.

Nemuset o víkendy absolvovat tři vystoupení na debatním fóru Meltingpot, které se konalo v rámci festivalu Colours of Ostrava, americký historik Timothy Snyder by zcela jistě sledoval, jak jdou dějiny. „Jako by nestačil brexit a teroristický útok v Nice, teď do toho přijde ještě pokus o vojenský puč v Turecku,“ říká Snyder v sobotu odpoledne a hned si posteskne, že v Ostravě nemá dost času nejnovější dění nastudovat.

Climate as a cause of Syria's conflict? It's far from settled

World leaders and commentators including Prince Charles talk up climate change as a factor in Syria's war, but its role is debatable, finds **Fred Pearce**

IT HAS been repeatedly claimed that refugees fleeing Syria are victims of climate change as well as victims of a vicious civil, and now international, conflagration.

Scientific American declared that global warming “hastened” the war, and US president Barack Obama said “drought and crop failures and high food prices helped fuel the early unrest”. The latest intervention comes from UK royal Prince Charles, who echoed those views in a TV interview broadcast last week.

Climate change: The great civilisation destroyer?

War and unrest, and the collapse of many mighty empires, often followed changes in local climates. Is this more than a coincidence?

Climate change: The great civilisation destroyer?

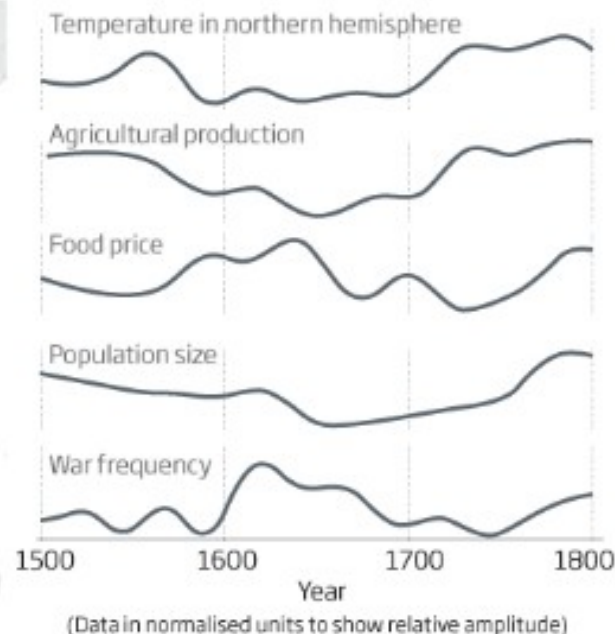
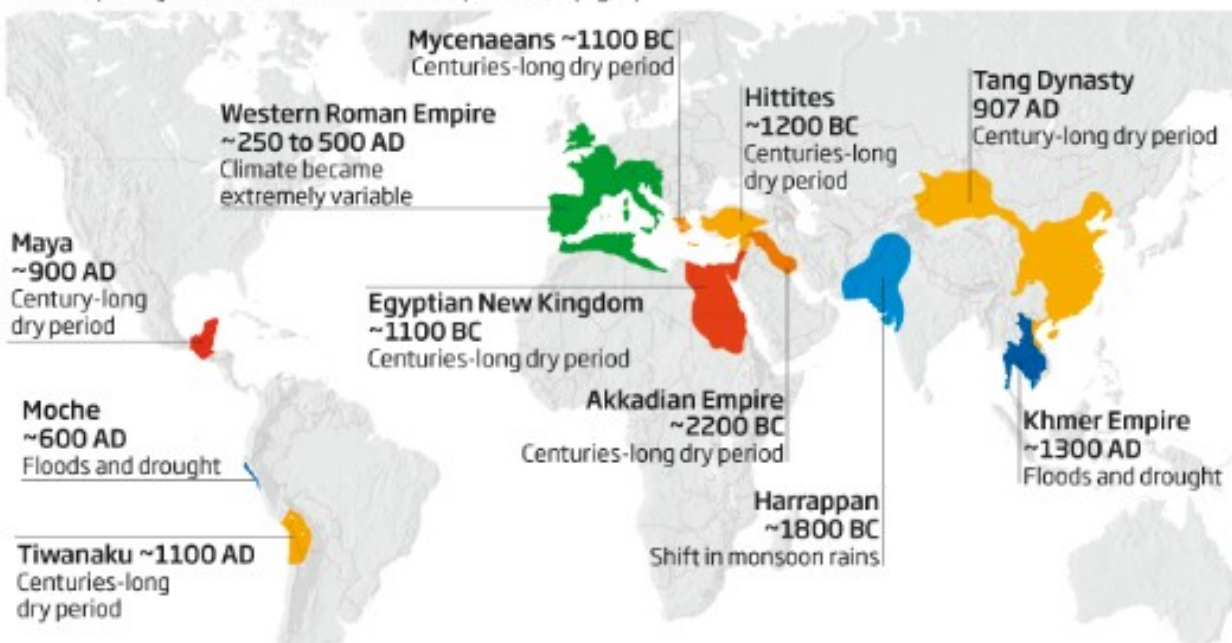
War and unrest, and the collapse of many mighty empires, often followed changes in local climates. Is this more than a coincidence?

More than coincidence?

©NewScientist

The decline and fall of many civilisations coincided with periods of climate change, and there are also correlations between climate change, population size and the frequency of wars, as data from Europe shows (right)

ZPRÁVY

Na Blízkém východě trvá nejhorší sucho za 900 let. Vědci se bojí změn v celém Středomoří

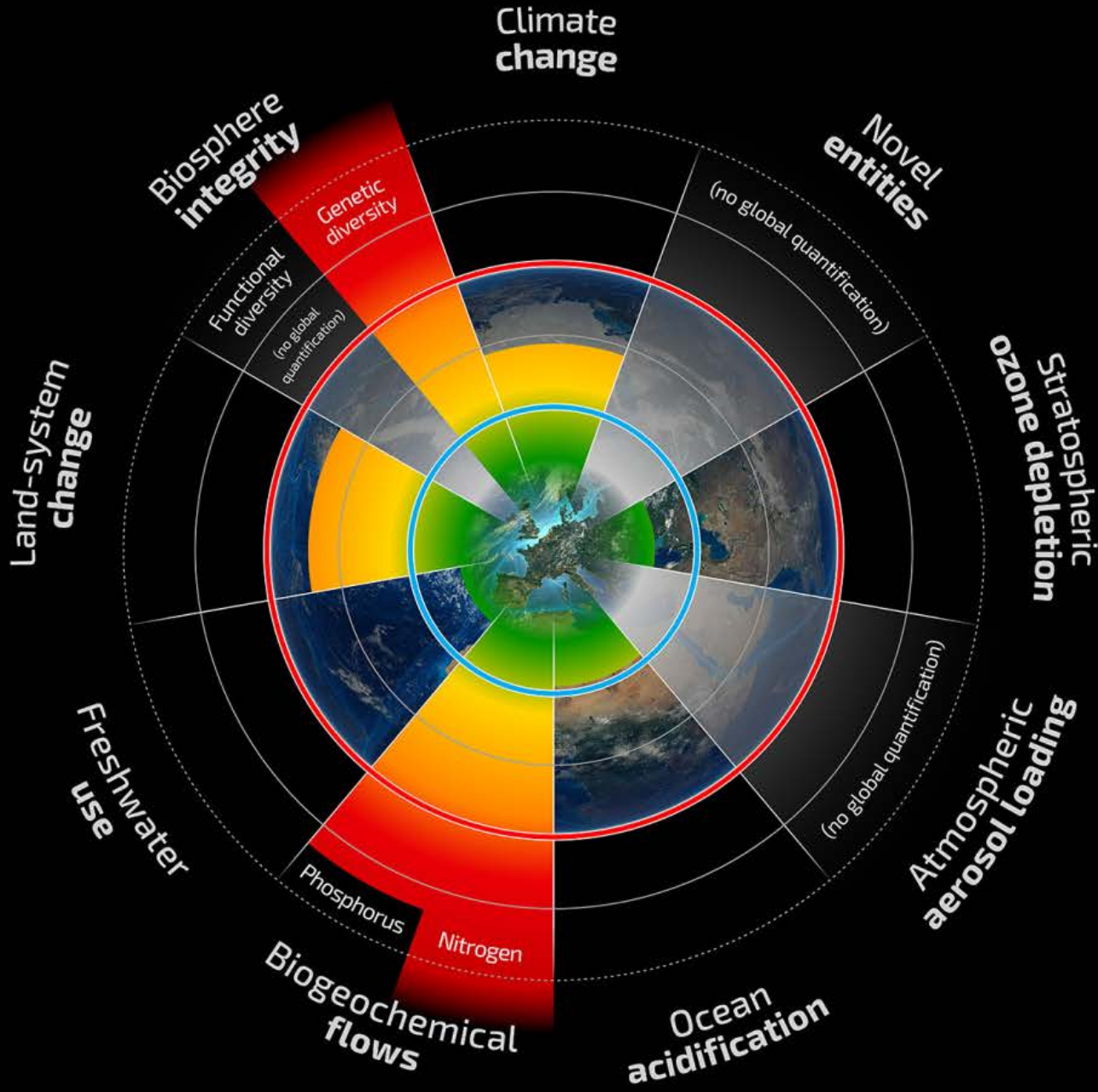
bar 4. března 2016 • 13:50

foto: Pixabay

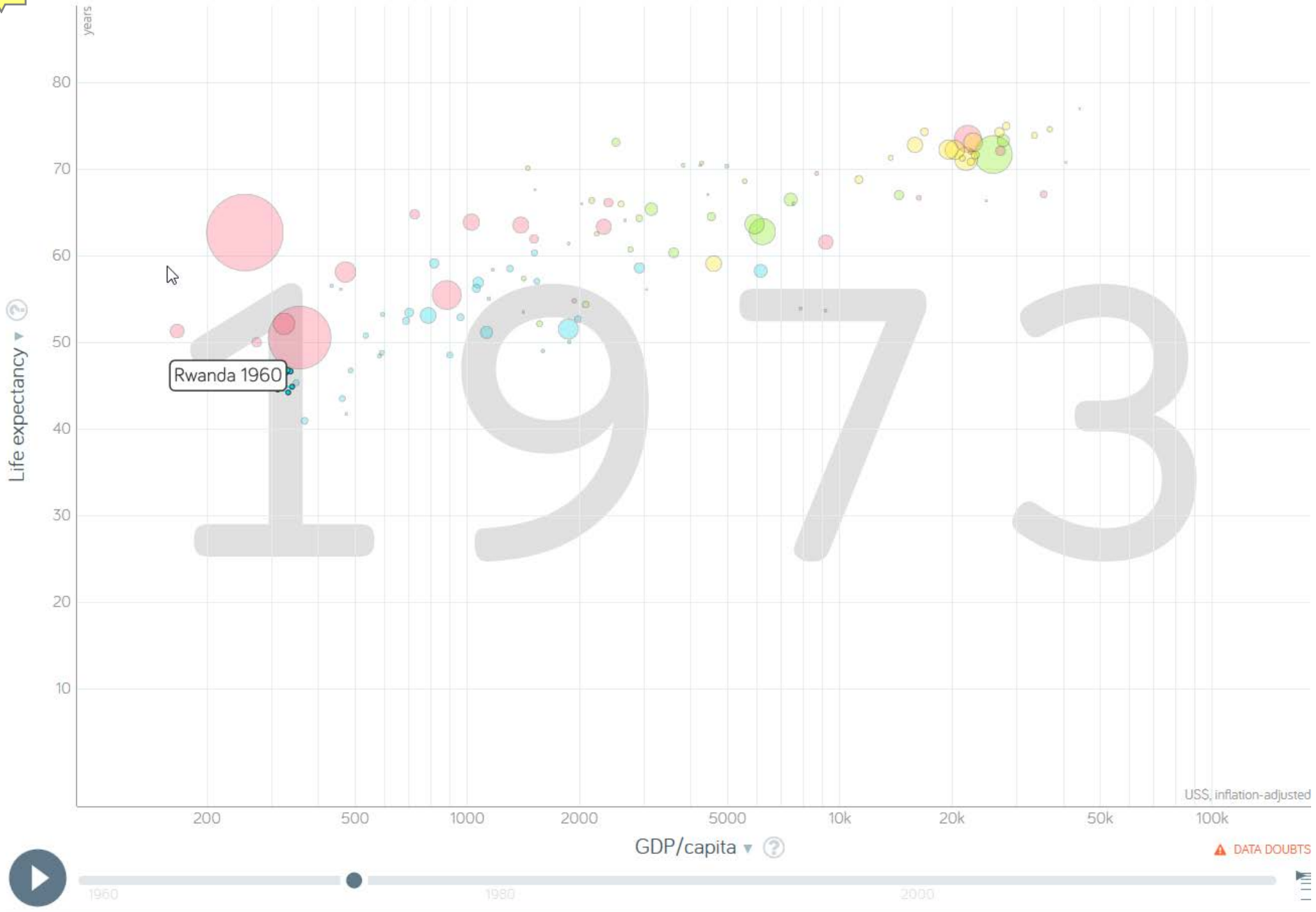
Planetary Boundaries

A safe operating space for humanity

- Beyond zone of uncertainty (high risk)**
- In zone of uncertainty (increasing risk)**
- Below boundary (safe)**
- Boundary not yet quantified**

US\$, inflation-adjusted

DATA DOUBTS

Co se tak hrozného ve Rwandě mohlo stát?

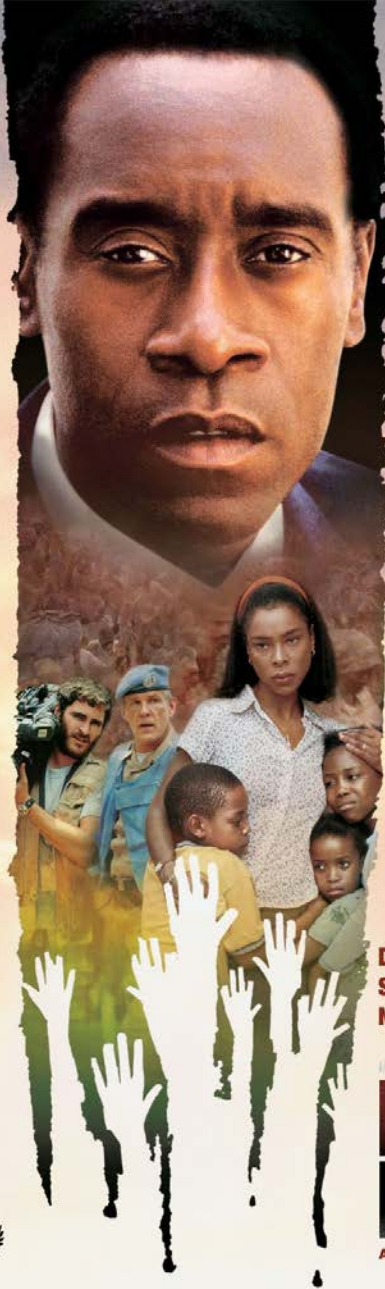

Rwandan Genocide Project (RTLM Radio)

70 114 zhlédnutí

👍 71 🗨️ 8 ➦ SDÍLET 📌 ULOŽIT ...

When the world
closed its eyes,
he opened his arms.

DON CHEADLE
SOPHIE OKONEDO
NICK NOLTE

A FILM BY TERRY GEORGE
HOTEL RWANDA
A TRUE STORY

UNITED ARTISTS presents in association with LIONS GATE ENTERTAINMENT A SOUTH AFRICA/UNITED KINGDOM/ITALY production in association with THE INDUSTRIAL DEVELOPMENT CORPORATION OF SOUTH AFRICA A MIRAZZI PICTURES/ISLANDS production
Produced by and associated with MICKIE TRACCA A film by TERRY GEORGE "HOTEL RWANDA" DON CHEADLE SOPHIE OKONEDO JOHANN PHOENIX and NICK NOLTE. Screenplay by BRUCE PECKERING LUNGUS ARISONG. Edited by KEIR PEARSON NICOLAS MEYER
Casting by PHIL THISS/SABAGINA JUDITH HAL SHOOTY. Music by MARTIN F. RITZ. Director of Photography SAM O'BRIEN. Production Designer ANDREA CHERIA. Executive Producers ROBERT BRIDGSON WILLIAMS. Art Director CELS SOUNDS SYSTEM. Costume Designer JUDITH VILPE. Executive Producer WILHELM GEHRGARTY
DOLBY DIGITAL. DOLBY DIGITAL. L.G.F. "HOTEL RWANDA" TONY BURROUGHS JOHNNY BREEDY. JUDITH ROBERT FRASSE. A. KITMAN HD. TERRY GEORGE. KEIR PEARSON. TERRY GEORGE. TERRY GEORGE. U.A. www.hotelrwanda.com

Proč?

Nobody has responded yet.
Hang tight! Responses are coming in.

Remember Rwanda?

Remember Rwanda?

The genocide of 1994 seemed inexplicable. But a study of links between extreme environmental degradation and the enormous violence that occurred between Hutus and Tutsis could have important implications for stressed populations in other regions.

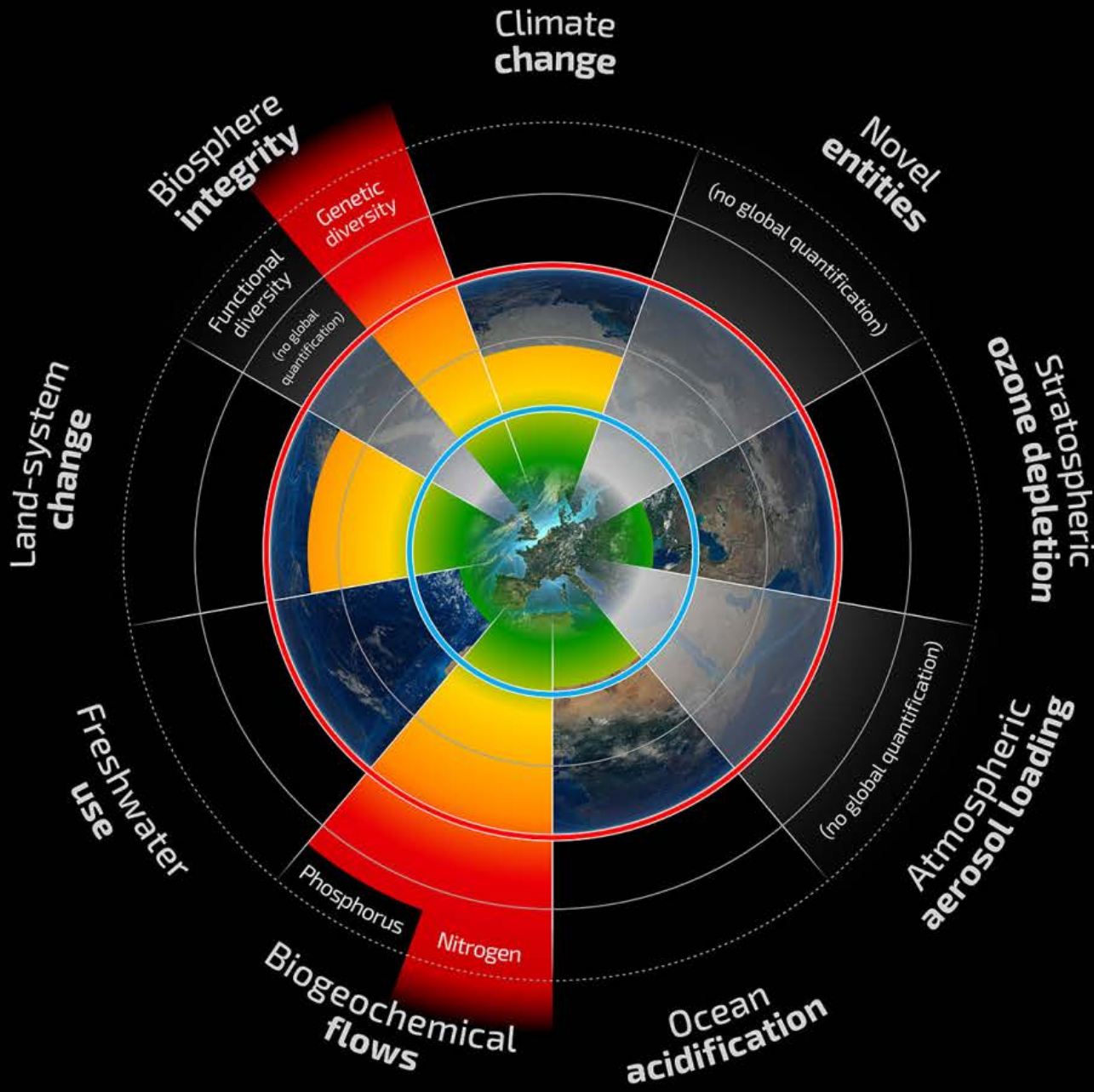
Editor's Introduction

On April 6, 1994, a plane carrying the presidents of two African countries was struck by a missile and crashed. Both presidents-Juvénal Habyarimana of Rwanda and Cyprien Ntaryamira of Burundi-were killed. Both were members of the Hutu ethnic group. Counting the murder of Burundi's president Melchior Ndadaye the previous October, a total of three Hutu presidents had been assassinated in six months.

The crash of the plane was described by a Rwandan official as being "like pouring fuel on a burning house." The country exploded into genocidal conflict between

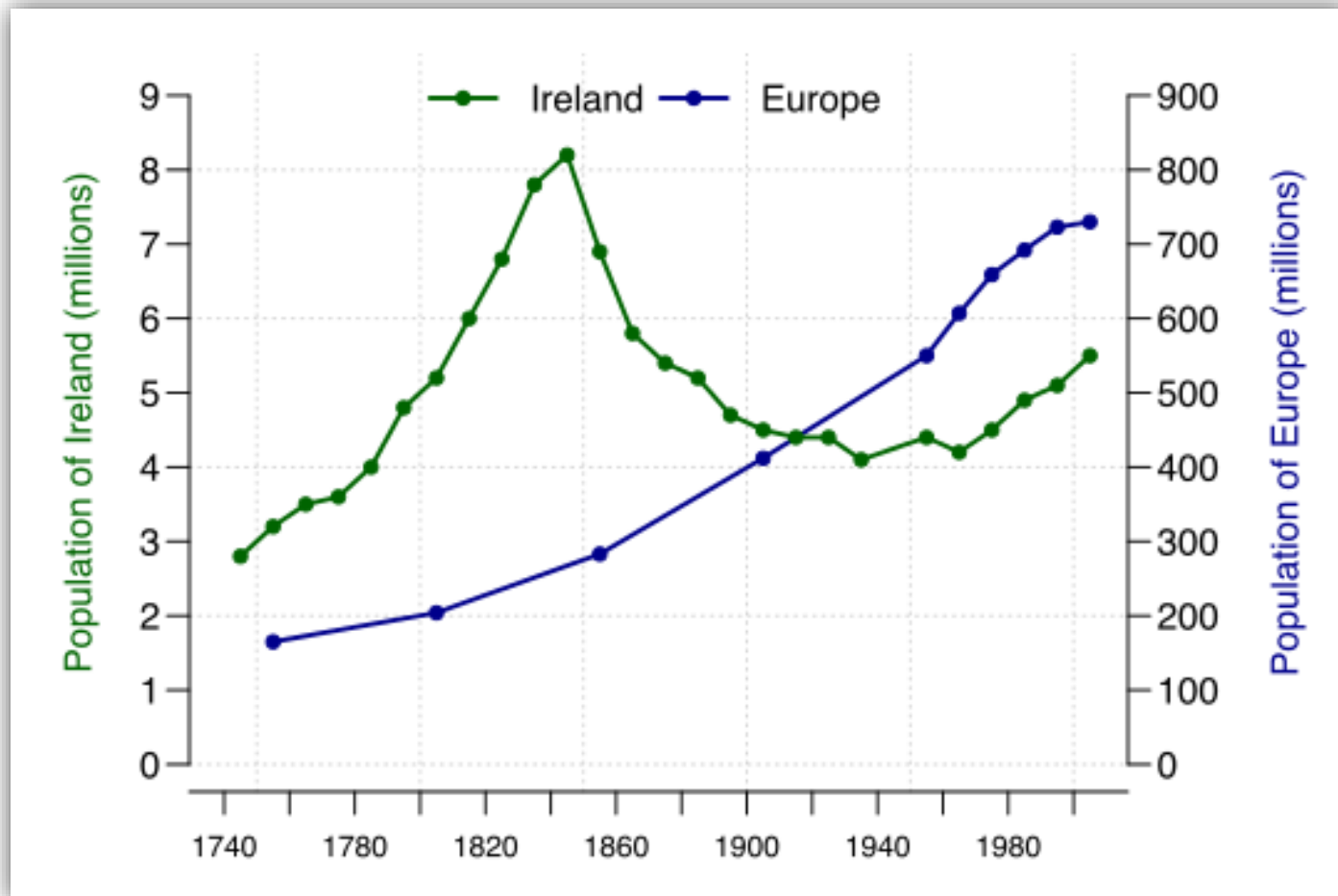
Planetary Boundaries

A safe operating space for humanity

- Red:** Beyond zone of uncertainty (high risk)
- Orange:** In zone of uncertainty (increasing risk)
- Green:** Below boundary (safe)
- Grey:** Boundary not yet quantified

Irsko (1845-50)

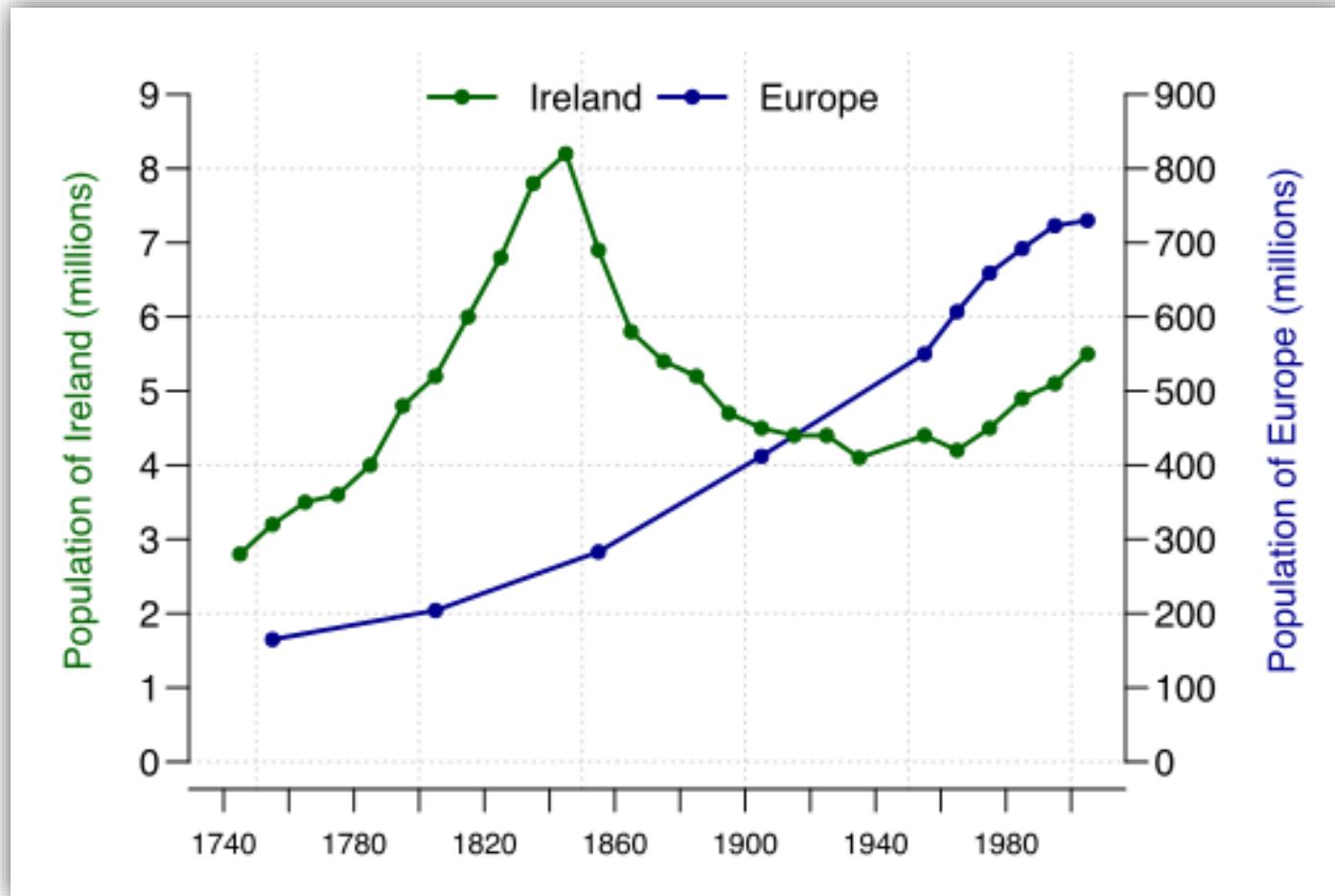

Co způsobilo tak dramatický pokles počtu obyvatel v Irsku?

Top

Irsko (1845-50)

The Almighty, indeed, sent the potato blight, but the English created the Famine.

John Mitchel

Sprint

T-E-LEVEN

WHO BUT
WB MASON
FOR OFFICE SUPPLIES, FURNITURE & PRINTING
1-800-WB-MASON

WASHINGTON ST

Bengálsko (1943)

4 000 000 obětí

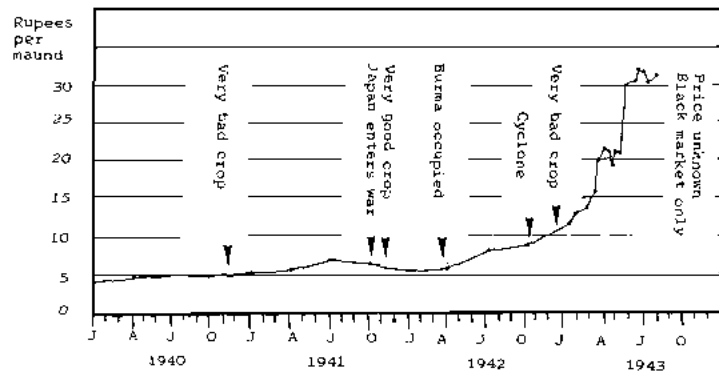
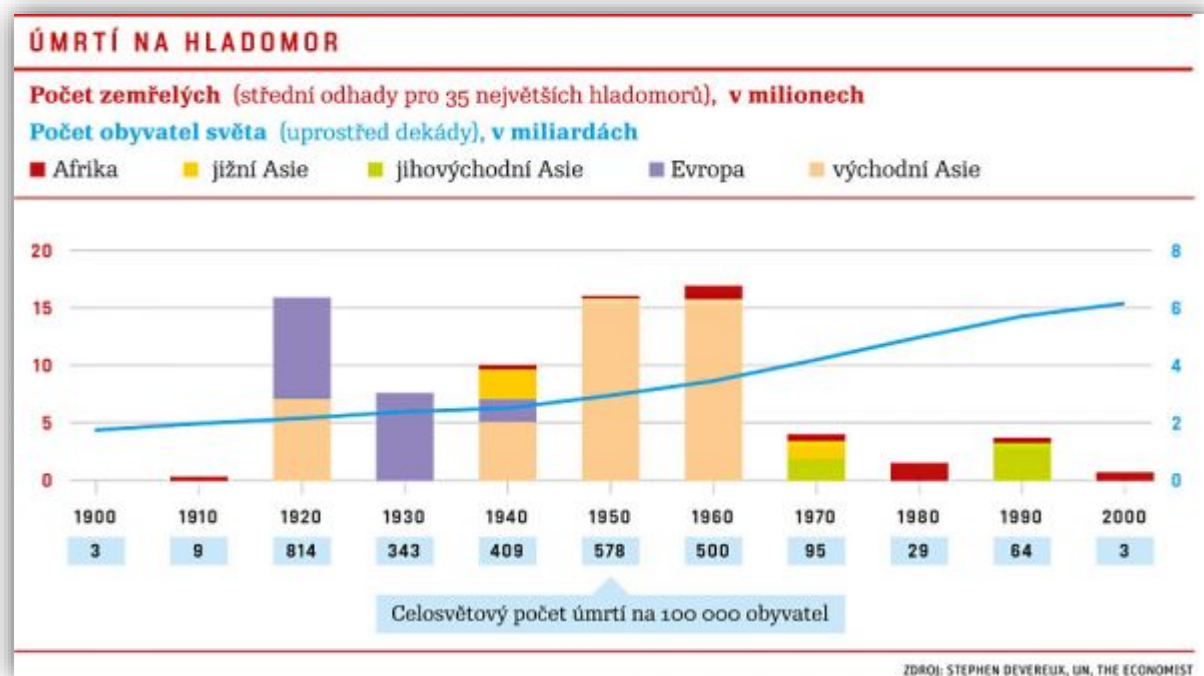

Figure 1: Wholesale price of coarse rice on the Calcutta market, 1940-1943. Source: Famine Inquiry Commission, 1945.

Velké hladomory ve 20. století

- Ukrajinský hladomor (1932-1933) 2,7-7 000 000 obětí – Proč?
- Čínský hladomor (1959-1961) 20-40 000 000 obětí – Proč?
- Etiopský hladomor (1984) – 1 000 000 obětí – Proč?

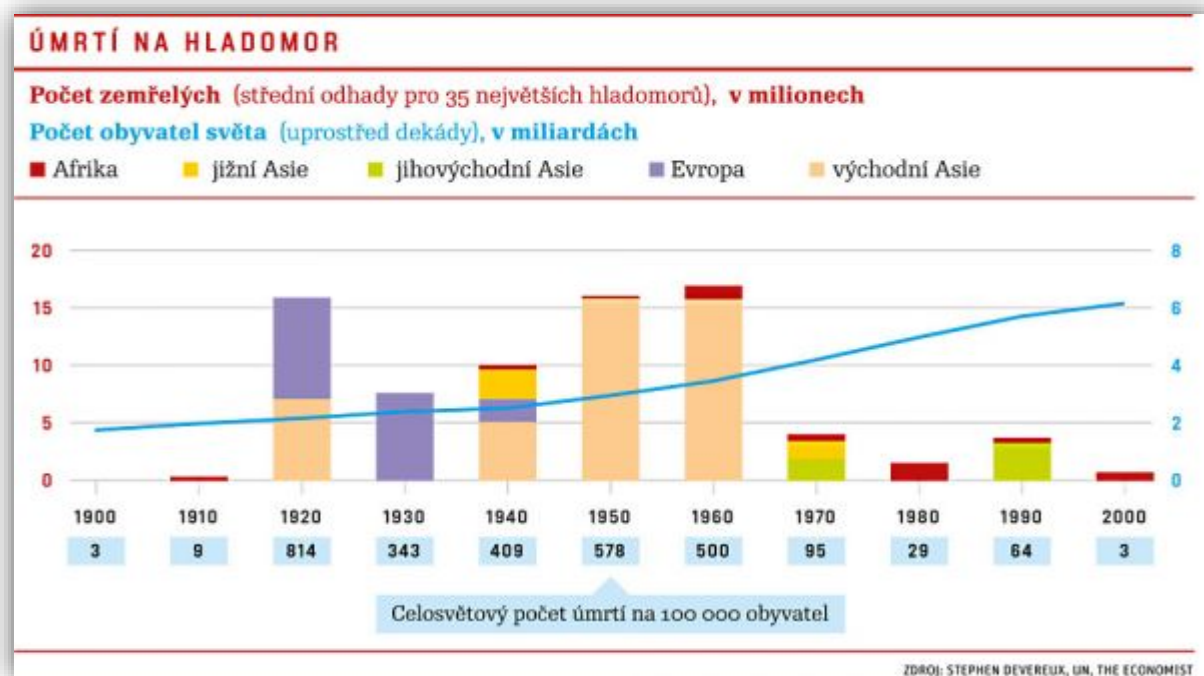

Proč?

Nobody has responded yet.
Hang tight! Responses are coming in.

Velké hladomory ve 20. století

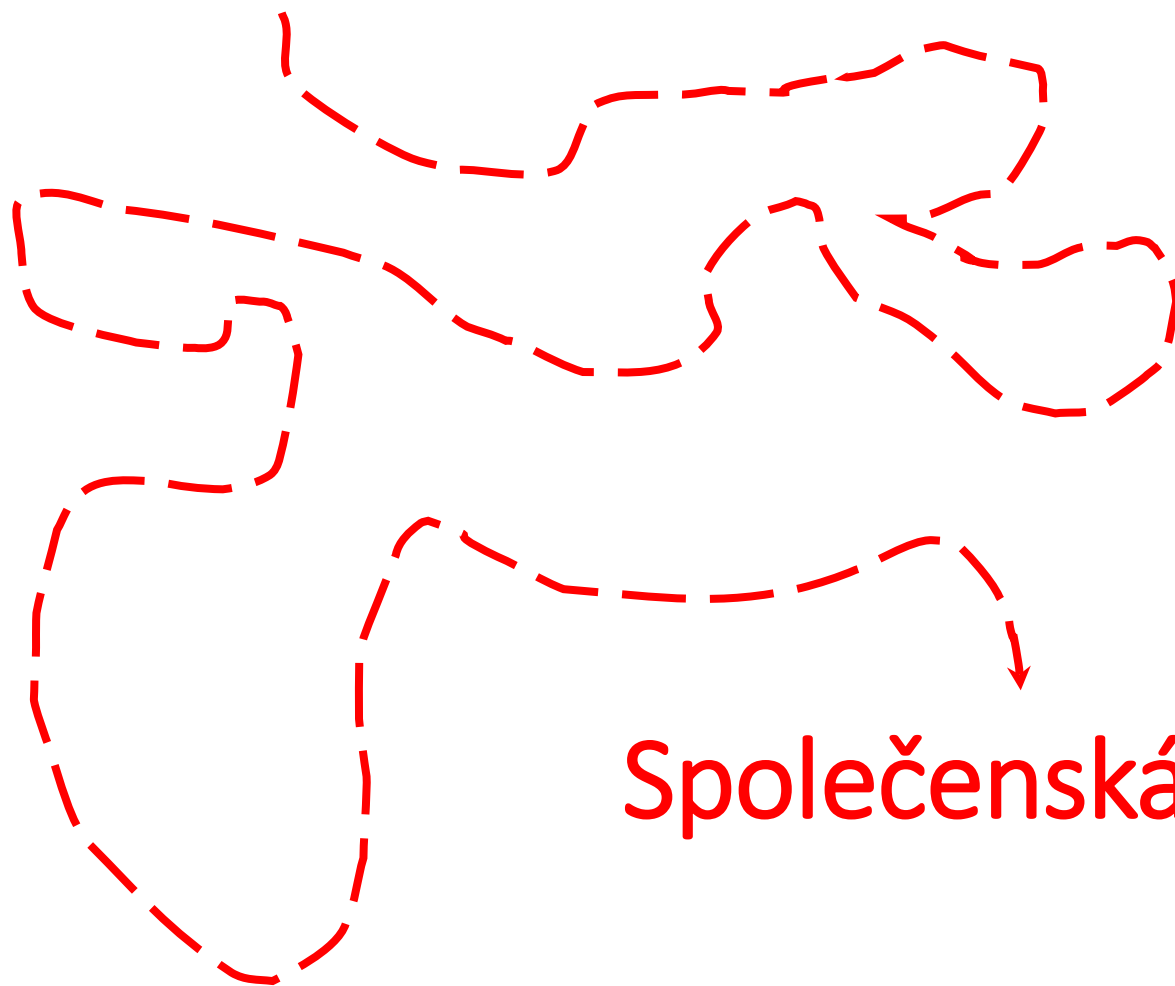
- Ukrajinský hladomor (1932-1933) 2,7-7 000 000 obětí – **Stalin**
- Čínský hladomor (1959-1961) 20-40 000 000 obětí – **Mao Ce Tung**
- Etiopský hladomor (1984) – 1 000 000 obětí – **Haile Mariam**

Důsledek politických rozhodnutí v nedemokratických diktaturách

Environmentální krize

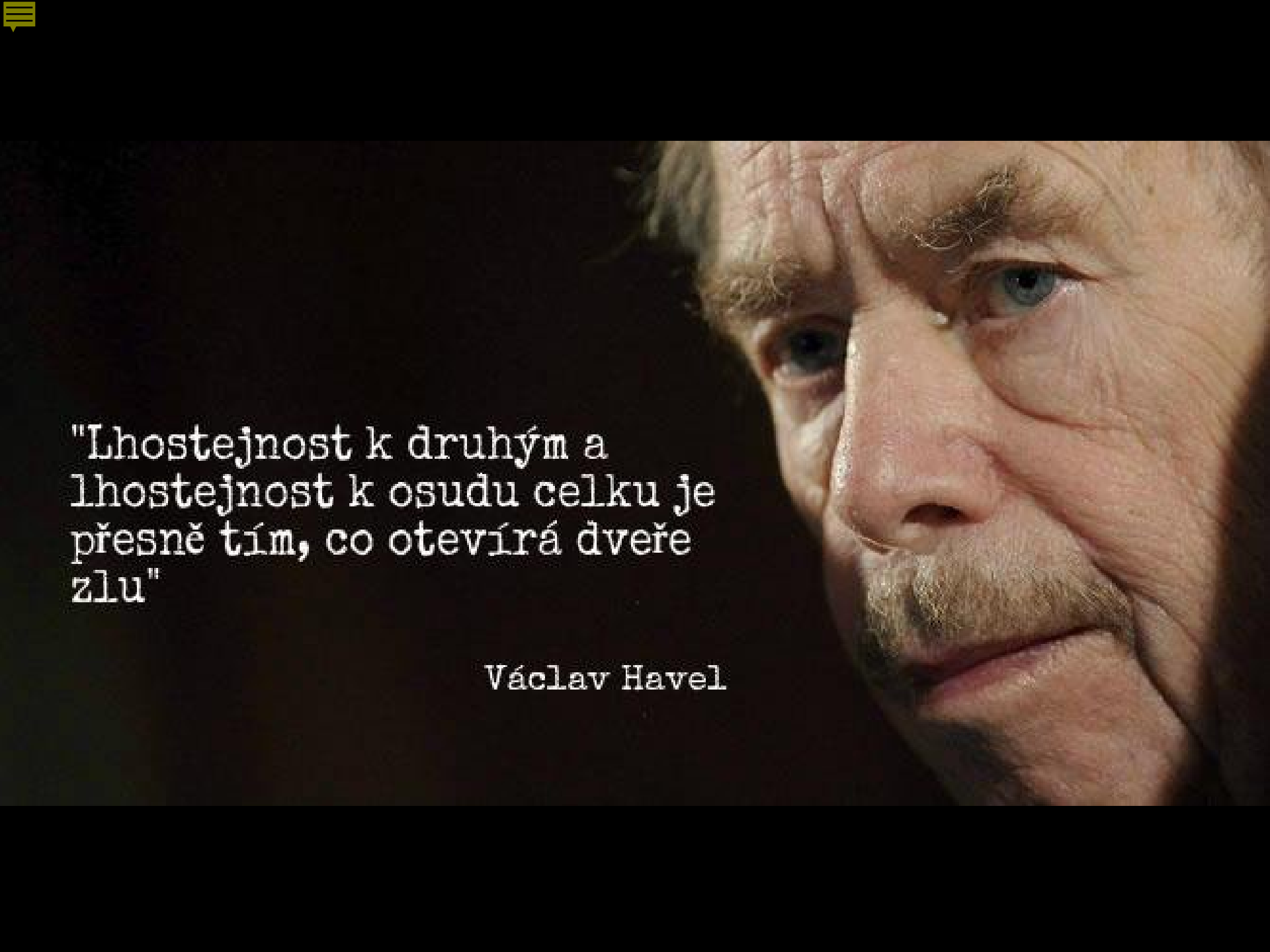
Environmentální krize

Společenská krize

Znajíce své cesty, nezmate nás pokušení, před cílem s pocitem vítěze máváš tribunám,
mdlé zpustlé nevěsty dál tančí do rozednění, na stole doma rozbal kněže, jež vejde v tvůj chrám.

A close-up, high-contrast portrait of Václav Havel, showing his eyes, nose, and mustache. The lighting is dramatic, with deep shadows and bright highlights on his skin.

"Lhostejnost k druhým a
lhostejnost k osudu celku je
přesně tím, co otevírá dveře
zlu"

Václav Havel

Doporučená literatura

- Odkazy k použitým textům, obrázkům a grafům jsou u příslušných snímků
- Thomas Homer-Dixon: Upside of Down – Catastrophe, Creativity, and the Renewal of Civilisation
- Thomas Homer-Dixon: Environment, Scarcity, and Violence
- Bedřich Moldan: Podmaněná planeta
- Julina Simon: Největší bohatství
- Václav Klaus: Modrá, nikoliv zelená planeta – Co je ohroženo: Klima nebo svoboda?
- Miroslav Bárta, Martin Kovář, Otakar Foltýn a další: Povaha změny – bezpečnost rizika a stav naší společnosti
- Jacob Darwin Hamblin: Arming Mother Nature – The Birth of Catastrophic Environmentalism